

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postrijder verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en bij alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlijk, 20 centiemen.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiemen.

De reclamen, per drukregel 25 centiemen.

TONGEREN, DEN 23 AUGUSTUS.

De *Morning-Herald* voorspelt oorlog tuschen Frankrijk en Pruisen. De tegenwoordige staat der zaken is deze (zegt het orgaan der regering): het fransche gouvernement heeft verklaard, dat het wegens de storing van Europa's evenwicht, door Pruisen's vergroting, aanspraak voor Frankrijk maakt op eene aanwinst van grondgebied; het zou alzoo, volgens de eene lezing, de zoogenaamde natuurlijke grens, den Rijn, terug gevorderd hebben; volgens eene andere lezing, enkel de in 1814 bij verdrag bepaalde grenslijn. Pruisen heeft op de verklaring geantwoord, dat het niet kan treden in de door Frankrijk verlangde schikking, waarin deze dan ook moge bestaan. Het fransche gouvernement is zekerlijk niet tot die verklaring overgegaan zonder rijp beraad en zonder al het gewicht van zijnen stap te beseffen; het moet daartoe gedrongen zijn door hetgeen het houdt voor 's lands waarachtig belang, of wel voor den wensch der fransche natie.

Keizer Napoleon zou wellicht beter hebben gedaan met niets te vorderen, maar toen hij eenmaal tot het besluit kwam om iets te verlangen, nam hij te gelijk het besluit om daarvoor des noods oorlog te voeren. De zege van Pruisen in den strijd tegen Oostenrijk had hij zich wellicht kunnen getroosten; maar in Pruisen's afwijzing te berusten, zou eene verandering zijn, die hij zich niet getroosten kan. Wij zouden zoo gaarne willen gelooven, dat deze moeilijkheid in der minne vereffend zal worden, maar wij durven het nauwelijks hopen. Frankrijk kan, nu het eenmaal in meer of minder stelligen vorm eenen eisch heeft gedaan, niet mger terugtreden; terwijl Pruisen die eischen niet wil, en wellicht niet kan inwilligen. Er blijft dus niets anders over dan oorlog, misschien wel niet een oorlog, die in deze week of in de volgende uitberst, maar een oorlog, die gewis komt, ook al is er eenige tijd noodig om de voorbereidingen te maken. Het is, gelijk van zelf spreekt, geene onmogelijkheid dat het vrede blijft; het kan, in strijd met alle redelijke verwachtingen, gebeuren dat Frankrijk in de weigering berust, of dat Pruisen nog inwilligt wat het thans weigert. Doch op wonderen behooren wij niet te rekenen. Daarom achten wij het ons tot plicht, het publiek te waarschuwen voor den onkomenden storm; dan kan het publiek zijne voorzorgmaatregelen nemen en zich voor schade hoeden.

Aanslag op de vrijheid van godsdienst.

Een zwaarwichtig feit heeft zich te Luik opgedaan, het verbot door den burgemeester van Luik uitgesproken tegen de processie van St-Remakel, verbot ondersteund door de gewapende macht, niettegenstaande de stellige voorschriften der Constitutie, die de vrije uitoefening des katholieken Godsdienstes waarborgt. Inderdaad, de francmasons beginnen te gelooven dat zij, sedert het oproer van 1857, alles mogen begaan; maar de krachtigheid, aan den dag gelegd door den heer pastoor van St-Remakel, doet ons verhoppen dat zij voortaan eenen hardnekkigen wêrstand zullen vinden.

'T is de tweede maal sedert het bestaan der helgische Constitutie, dat men in de provincie Luik de vrije uitoefening van den katholieken godsdienst poogt te schenden: de eerste maal gebeurde zulks in 1838: de gemeente-overheid van Tilff, bij besluit van 3 maart, verbood de processies en de kruisplanting; dit verbot werd door den heer gouverneur Van den Steen aan het gouvernement aangeklaagd, en bij koninklijk besluit van 3 april 1838 vernietigd, als tegenstrijdig aan de Constitutie, die zegt, in haar art. 14, dat de vrijheid der godsdiensten en hunne openbare uitoefening gewaarborgd zijn.

Dan leefden wij onder een gouvernement, dat de Constitutie eerbiedigde; nu bestaat er een ministerie, dat de Constitutie vijandig is, en op hetwelk wij, katholieken, niet mogen rekenen. Slechts op ons eigen moeten wij staat maken, en met de grootste krachtigheid moet men den aanslag, te Luik gepleegd, verstoeten.

Eerst en vooral behoort het, dat de Koning plichtig daarvan verwittigd worde: op 17 december 1865 heeft hij gezwooren de Constitutie te handhaven.

Wij zijn ook overtuigd, dat de geestelijkheid van Luik deftig hareu plicht zal weten te kwij-

ten, want zij beseft zooals wij, de zwaarwichtigheid van het feit, welke de Constitutie op eene zoo schandalige wijze komt te overtreden.

(Flaamsch land.)

Men schrijft uit Luik, 21 augustus: Men is alhier blootgesteld aan de buitensporigheden der fransche revolutie van 't einde der verledene eeuw. Zondag moesten er, volgens gewoonte, processies uitgaan uit de kerk van den H. Christophorus en uit degene van den H. Pholians; de straten waren schoon versierd; men had prachtige alaren opgericht; maar de processie heft, bij verbod van den burgemeester, niet kunnen uitgaan.

Men kende, sedert verscheidene dagen, de geestgestelden der inwoners; men wist dat, indien de processie poogde uit te gaan en in den politie deze wilde beletten, geene mensche-lijke macht de verbittering van het volk zou kunnen tegenhouden hebben.

Na, om eene beweenselijke worsteling te beletten, heeft de geestelijke overheid hare stem doen hooren, en bevolen dat de processie niet zou uitgaan.

De beroernis is groot onder de bevolking van Luik, gekwetst in hare duurbaarste goetelens en rechten.

Een naaldkanon.

De *Kreuz-Zeitung* meldt dat M. von Dreyse, de uitvinder van het pruisische naaldgeweer, eerslang een kanon ter beschikking des konings zal stellen, hetwelk beloofd dezelfde dienst aan de artillerie te zullen bewijzen als het naaldgeweer aan de infanterie. M. von Dreyse verveerdigt op dit oogenblik een geweer met ijzeren naald, hetwelk drij ponden lichter zal wegen dan het geweer dat thans in gebruik is.

Eene paardenslachterij.

Sedert eenigen tijd is er te Parijs op den *barrière d'Italie* eene paardenslachterij geopend. Tot hertoe schijnt die onderneming met goeden uitslag bekrond te worden.

Het aanzien van den winkel levert niets bijzonders op. De groote stukken vleesch welke men er ziet hangen, hebben volkomen den schijn van ossenvleesch. Het vet (dat met veel voorkom) is donkergeel en het vleesch, is gelijk dat van de os, schitterend rood. Men zou zeggen dat het eene slachterij is waar niets dan ossenvleesch wordt verkocht. Volgens de bewoordingen van het reglement is het met toegelaten tegelikerijd paarden en ander vleesch te verkoopen.

Tegen de muren van den winkel ziet men worsten hangen; welke met veel kruiden zijn opgemaakt en waarvan de geur niets onaangenaams oplevert.

Het vleesch wordt van 25 centiemen tot 1 fr. den halven kilogram verkocht; de benedinstukken 25 centiemen en de nierstukken 1 fr.; de worsten kosten 60 centiemen den halven kilo en men zegt dat zij veel gewild worden. Zij werden opgemaakt met paardenvleesch gemengd met verkensvleesch. De lever, de longen, het hart, de milt en de hersenen worden in het klein verkocht, gelijk dit in al de slachterijen plaats heeft.

De dieren worden in een afzonderlijk etablissement buiten den barreel geslacht. Een veterinairekundige, door het gouvernement aangesteld, bestaigt hunnen gezondheids-oestand. De stukken vleesch worden naar Parijs gevoerd met de hoeven welke tot bewijsstukken bij het oktrooi dienen. Dezelve worden daarna weggevoerd en het vleesch wordt tentoongesteld na een nieuw onderzoek van den beambte die hiervoor is aangesteld.

Voor wat betreft het getal der dieren welke er noodig zijn om den winkel niet van vleesch ontbloot te laten, schijnt men niet te moeten vreezen. De slachter heeft eenen stal die goed voorzien is. Het schijnt inderdaad dat een zeker getal eigenaren van paarden, wanneer deze niet meer kunnen trekken, dezelve hever verkoopen om geslacht te worden, dan ze op de paardenmarkt voor eene kleinen prijs af te leveren.

De gemeente-raad der stad Tongeren heeft de eer aan de inwoners bekend te maken dat Hunne Majesteiten de Koning en de Koningin, alsook Zijne Koninklijke Hoogheid de graaf van Vlaanderen, hunne intrede in de stad zullen doen den 3 september om 2 uren 's namiddags. Hij hoopt dat de Tongenaren zullen wedijveren om aan de koninklijke familie eene ontvangst te doen, waardig van hunne welbekende vaderlandsliefde.

De inwoners zijn verzoekt te zorgen dat hunne huizen om 7 uren 's avonds verlicht zijn.

De gemeente raad doet tevens eenen oproep aan de dames om hen te verzoeken van bloemen te vervaardigen welke zij wel zullen willen aan de commissie der feesten doen toekomen.

Men schrijft uit Luik, 21 augustus: Men spreekt er van als van eene stellige zaak, dat er eene bestelling van 50,300 geweren door het italiaansche gouvernement te Luik zou gedaan zijn. Zouden het naal geweren zijn?

Men schrijft uit Leuven, 21 augustus: In de laatste zitting van onzen gemeenteraad, is er beslist, met 11 stemmen tegen 4 en 1 onthouding, dat de kermis van Leuven op het gewone tijdstip zal plaats hebben, niettegenstaande de cholera er op dit oogenblik verzeert. De geneeskundige commissie en de societiet van medecijnen hadden zich tot den gemeenteraad gewend, om hem te vragen de kermis tot betere tijden te willen uitstellen. M. M. Premaux en Carlee hebben er zich tegen verzet en M. Premaux heeft zelfs gezegd, dat de geneesheeren het eerste woord van de cholera niet kenden. In 't woord, bij houth geen rekening van de denkwijze der bevoegde manieren en wil meer verstand hebben en beter in staat zijn te weten wat men moet doen dan al de geneesheeren te samen. In verscheidene steden, zijn de kermissen om den raad der geneesheeren, uit voorzichtigheid uitgesteld; maar te Leuven spot men met den raad van de mannen der kunst!

Men schrijft uit Laroche: De cholera, die sedert het begin van juli alhier woedt, heeft reeds meer dan 90 menschen ten grave geslept, op eene bevolking van 1300 tot 1400 bevoogers, die tot minder dan 1000 was gesmolten door de uitwijking. Op het oogenblik dat de hoop begon te herleven, en men de ziekte geëindigd achtte, verwekt het overlijden van den heer Dumoulin, doctor, die bij de uitoefening van zijne plichten bezweek, de grootste ontsteltenis. Het is onmogelijk zich den toestand onzer ongelukkige stad voor te stellen gedurende de rouwperiodes, welke wij doortrekken. Sedert eene maand en half hebben het werk de koophandel, de betrekkingen met den vreemde en zelfs met de naburige dorpen geheel en al opgehouden. Ieder sluit zich in zijn huis op, en enige circuleert in de ledige straten is, om de zieken te verzorgen en de dooden te begraven. Men kan begrijpen hoe hier de armoede vermeerderen moet.

Eene enkele zaak heeft, te midden van die ontmoediging, de zielen getroost en versterkt: het is namlijk de heldhaftige moed en de rusteloze zelfopoffering van de geestelijken en de Zusters van liefde, die zich overal vertoonen waar nood en ziekte prangen. De eerv. deken, onder anderen, rust noch nacht noch dag. Men reunit ook algemeen het moedige gedrag van eene nederig dochter, die van den eersten dag waarop de cholera zich vertoonde, zich, naar de spoede van al de lijers begaf, en allen, zonder onderscheil van fortune of stand, verzorgde, met eene gansch stoische onverwiltigheid voor haren eigenen persoon. Charlotte Waha — zoo is haar naam — verdient van het gouvernement eene schitterende belooning.

Men schrijft uit Lemmer, 21 augustus: Opmerkelijk is het, dat, sedert het bestuur dagelijks teer laat branden, de cholera te Lemmer geweken is, en er sedert den 6 dezer maand daaron niemand is overleden, terwijl men van geen nieuwe ziektegevallen hoort.

Men schrijft uit Tilburg, 18 augustus: Gisteren namdag lag ongeveer 7 ure is de toren dezer gemeente door den bliksem getroffen en in brand geraakt. Door tijdig en doelmatig aangebrachte hulp slaagde men er echter, in den brand, ofschoon de vlam reeds uit de spits van den toren sloeg, meester te worden.

Opzichten de keizerin Charlotte leest men in de parijse bladen, dat haar toilet altijd zeer eenvoudig is. Zij draagt altoos een kleed en paletot van zwarte zijde, een ronden stroolbed met zwarte pluim en eenen sluijer. Zij draagt niet een versiersel, behalve een groot kruis van blauwen email, dat door den aartsbisschop van Mexico aan haren hals is gelangen en dat zij nooit aflegt. Toen zij een dezer dagen uit het *Grand Hôtel* kwam, en bemerkte dat vele personen haar gelaat poogden te aanschouwen, wierp zij met een treurigen glimlach haren sluijer achteruit.

Men zegt dat keizer Napoleon haar eenen brief heeft geschreven, meldende dat hij, ten gevolge van aangegeve verbandtissen met Amerika, niets voor haar doen kan. Ook is er meer dan met kwade dat keizer Maximiliaan zal afstand doen van den troon.

Tijdingen van den oorlog.

Milaan, 16 augustus.

Et Milaan wordt geschreven, dat Garibaldi zich nog te Salo bevindt en gereed staat om naar Caprera te vertrekken. De vrijwilligers staan maar de zijle van Brescia; onder hen heerscht eene verbitterde stemming. Hetgeen niet algemeen bekend is, is dat de verbittering eemigzins rechtvaardigt is, dat Garibaldi in april de de stelligste belofte had ontvangen, dat in Dal-matie zou opereeren, en dat ter zelfler tijd de italiaansche regering zich jegens Rusland verbond, om den oorlog niet naar die zijde over te brengen. Garibaldi heeft met den met tegenzin en als door de gebeurtenissen gedwongen, de expeditie naar Tyrol aangenomen; maar vermits de regering geenzins voornemens was hem daar vrij te laten handelen, was de toestand van den generaal zeer moeilijk. Nummer heeft een veldtocht minder roem opgeleverd bij zoo veel offeringen, verhoog met de grootste ellende en zwaarste vermoenissen, welk een leger ooit te verduren had. Hetgeen men de vrijwilligers niet uit het hoofd zal brengen is, dat zij de speelheden eener comedie zijn geweest, dat de regering, na jverig op de populariteit van hun generaal, het prestige van het roode hemd in Tyrol heeft willen vernietigen. De vrijwilligers moesten strijden met geweren, die geen 100 passen ver droegen, en dat verklaart hunne verliezen. Zij hebben meer dan 2000 dooden te betreuen. Bij Tarno werd van de vier man één buiten gevecht gesteld. Al dit bloed zal echter met geheel nutteloos zijn gestort, en vroeg of laat zal Oostenrijk verpocht zijn Italiaansch Tyrol af te staan. Het nationaal gevoel zal eindelijk zegevieren, getunge het adres door de besturen der 28 gemeenten, van waar Garibaldi de Oostenrijkers heeft verjaagd, aan Victor-Emmanuel aangeboden, om hunne onmiddelijke inlijving bij Italië te verzoeken.

Eene schrikkelijke postie.

Door een oostenrijksch soldaat, die door de Pruisen gevangen werd gemaakt, wordt het volgende aan zijn te Weenen woonende vader geschreven: « De slag bij Königgrätz had eene voor ons nadeelige wending genomen; de Pruisen rukten tegen onze batterij op, toen ik een kogel in de borst ontving en voor dood bleef liggen. Kort daarna was de batterij gedwongen zich op eene hoogte terug te trekken, van welk punt zij een verordend vuur op de Pruisen opende. Deze zochten, om zich voor de kogels te bevrigen, de rondom hen liggende lijkjes op, en stapelden die op elkander. Ook ik werd voor dood aangezien; men nam ook mij op en wierp mij op den hoop, waar achter de Pruisen zich verschanten. Ten gevolge van het alarm en de pijnen mijner wonden, kwam ik tot bezinning en ontdekte in welk een vreeselijken toestand ik mij bevond. Rondom mij drongen de kogels in de lijkjes mijner wapenbroeders, en natuurlijk was ik blootgesteld, om thans voor goed te worden donliggeschoten. Ik raapte al mijne krachten bijeen en smeeke een achter mij staanden pruisischen soldaat, mij te redden. Deze liet van schrik zijn geweer vallen en met leven-gevaar — want hij moest eene bres maken in de lijkjes verchansing — redde mij mij.

Mexico.

De brieven uit Vera Cruz van 18 juli melden, dat ten einde aan het mexikaansche gouvernement een nieuw bewijs van sympathie te geven, er besloten is, dat de gene van het fransche leger, vóór zijn vertrek, al de werken zal uitvoeren, welker er noodig zijn om de steden en krijgskundige punten te versterken, welke zich op den weg van Mexico naar Vera-Cruz bevinden.

Ten gevolge dier beslissing heeft men op den Borrego reeds ontzekerlijke werken uitgevoerd, gemakkelijk om te verdedigen en onmogelijk in te nemen zijn. De Borrego is een gebergte, hetwelk zich op korten afstand van Orizaba verheft, en die ongeveer 350 meters hoog is. Het bezit der forten, welke men er gebouwd heeft, verzekert de verdediging der gansche provincie en de veiligheid der gemeenschappen.

Men heeft ongelijks de werken van den Rio-Frio, nabij Mexico, voltooid en men gaat beginnen met die van Cordova, Paso-Ancho en Pulga, nabij Vera Cruz.

Het mexikaansche gouvernement, gestrand op die versterkte punten, kan gemakkelijk met een klein getal troepen den weg verdedigen die van de hoofdstad naar de zee geleidt, op eene uitgestrektheid van ongeveer 400 kilo meters.